Lausunto hallituksen esityksestä laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä laiksi sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

Kuntoutussäätiö

Palkkatuen yksinkertaistaminen tarkoituksenmukaista, lakiesitys kaipaa vielä muutoksia

Palkkatukijärjestelmän yksinkertaistaminen hyvä ja tavoiteltava asia lakimuutoksessa.

Isoimpina haasteina:

1. **Heikoimmassa asemassa olevien ihmisten tilanne**: palveluihin ja tukirakenteisiin, erityisesti järjestöjen ja säätiöiden toteuttamina, on tulossa olennaisia heikennyksiä. Negatiiviset vaikutukset kohdentuvat heikoimmassa asemassa oleviin ihmisiin.

2. **Rakenne**: palvelujärjestelmä hajautuu vammaisen, osatyökykyisen ja kuntoutustarpeessa olevan työttömän työnhakijan kannalta kunnalle, yhteistoiminta-alueelle sekä hyvinvointialueelle. Kuntoutus on jatkossa hyvinvointialueiden vastuulla ja työllistäminen kuntien vastuulla. Moni pitkään työelämän ulkopuolella oleva ihminen tarvitsee monialaista tukea työllistymiselleen ja hyvinvoinnilleen. Tarvitaan hyvin tiivistä yhteistyötä.

3. **Ajoitus**: lakia tulee muuttaa merkittäviltä osin ja lain olisi tarkoituksenmukaista astua voimaan vasta 1.1.2025 samanaikaisesti työllisyydenhoidon järjestämisvastuun siirron kanssa.

Kuntoutussäätiön esitykset

1. Palkkatuen käyttö tulee sallia samalle henkilölle samalla työantajalla

- Palkkatukijaksojen tulee olla riittävän pitkiä hyötyjen ja vaikutusten aikaansaamiseksi. Samalla työnantajalla pidempien palkkatukijaksojen aikana työskentely mahdollistaa turvalliset oppimisolosuhteet, ja antaa myös työnantajalle paremmat edellytykset tukea työntekijän työkykyä.

2. Palkkatuen sivukulut ja lomarahat tulee voida kattaa myönnettävällä palkkatuella

- Mikäli luonnoksessa esitetyt rajaukset otettaisiin käyttöön, vaikuttaisi tämä monien yritysten sekä yleishyödyllisten järjestöjen ja säätiöiden mahdollisuuksiin hyödyntää palkkatukea ja työllistää pitkäaikaistyöttömiä.

Kuntoutussäätiön ehdotukset

3. Palkkatukimuutokset alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen kannatettavia, kun mukaan otetaan kerroinkorotus

- Tuen määrän korottaminen nykyisestä 50 prosentista 70 prosenttiin alentuneesti työkykyisen henkilön palkkaamisessa on kannatettavaa. Muutos lisää parhaimmillaan työnantajan motivaatiota rekrytoida osatyökykyisiä. Myös osatyökykyisen henkilön palkkaamisessa sovellettava 10 kuukauden alkujakso on tarkoituksenmukainen.
- Palkan sivukulujen osalta osatyökykyisten palkkatukeen tulisi kohdentaa sama palkkakustannusten kerroinkorotus kuin esityksen 100 prosentin palkkatuessa. Tällöin osatyökykyisten henkilöiden palkkaamisessa palkkatuen sivukulut olisivat työnantajalle korvattavia kustannuksia korotuskertoimen mukaisesti.

Kuntoutussäätiön ehdotukset

4. Kauppavaikutuksen määrittelyä tulee tarkentaa eikä sitä tule soveltaa työllistäviin yhdistyksiin

- Määrittely ja rajojen tarkistukset jäävät epäselviksi
- Rankaisee työllistäviä yhdistyksiä ja säätiöitä Suomen tulisi soveltaa sellaista Euroopan Unionin alueen yleistä linjaa, joka mahdollistaa kaiken kokoisille yhteiskunnallisille ja sosiaalisille yrityksille toimintaedellytykset julkisten tukien hyödyntämisessä.
- Yhteiskunnallisia yrityksiä, järjestöjä ja säätiöitä tarvitaan osatyökykyisten työllistämiseen. Myös isompia!

Lopuksi: kokonaisvaikuttavuudella on merkitystä

- Työelämäosallisuudella on lukuisia myönteisiä vaikutuksia ihmisten työ- ja toimintakykyyn sekä sosiaaliseen osallisuuteen.
- Ei ole oikein tarkastella pelkästään palkkatuen suoria vaikutuksia työllistymiseen, erityisesti työllistymiseen yrityksiin.

Se mitä palkkatuen uudelleen suuntaamisessa säästetään, joudutaan todennäköisesti maksamaan sosiaali- ja terveydenhuollon kohonneissa kustannuksissa.

Kiitokset!

@KuitunenSoile

Kuntoutussäätiö